

מסורת הש"ס

א) וברכות יג: מנח. שנת ג: טו. ז' צ"ל שמעתי לכלל. ג) גירסת א"ת וז' הלשון אמר רב ד, גי' אי"מ ובעמך. ה) ויע' מו"ט יענות מת. ד"ה לא עשה.

תורה אור השלם
1. לא ידקה ויהי גבר על אלה. 2. אשה ולא ילבש שמלת אשה פי תועבת וכל אלהיהו קל עשה דברים כב ה

נוסחת הריב"ן
א) ביה כפלי: ב) הכמו כמשמעו: ג) תועבה וז' הלשון: ד) ויהי גבר על אלה: ה) כפלי: ו) משלתי ליה כהפשיטו בגדיו להלקותו: ז) שיער: ח) כפלי: ט) ע"י מיקון: י) צבית שמעו בצבד כדי כו:

הגהות הב"ח
א) ש"י ד"ה ומיק וכו' לא ילבש הש"ר ואח"כ מ"ה מה"ל אם ללמד שלא:

גליון הש"ס
רש"י ד"ה ת"ל לא היה בו יחד ויעת תעלוקה וכן הוא בתרגום שם. וכן הוא בילקווע סופטים סיומן ט:

הגהות התוספות
1. צ"ל דס"ל כחדיך. 2. מיצת נמי מתקן. 3. צ"ל אם שלא. 4. צ"ל משמע לכלל כו'. 5. מיצת נמי מתקן. 6. צ"ל הכי גרס אמר רב כו'. 7. צ"ל וצאשר אברים מי שרי. 8. צ"ל העברת. 9. צ"ל א"ל א"ת בתער במקום מיצת שער. 10. צ"ל צלכות גדולות שלטו. 11. צ"ל ה"ת פסוקות. 12. צ"ל ה"ת מפרש ש"י גדיל. והוא המשך אחד עם דיבור שפיר'. 13. צ"ל הגהות. 14. צ"ל לנגל מצנח. 15. נראה דממיצת אמר ליה הוא דיבור חדש וקאי אצנחפליה בצבדו. (חלף ע"י ליקוטי הלכות).

מוסף רש"י
בר פתחי. בן גדולס (שבת ג: בס.). הרדן ערך שני גיריים

שני נזירים פרק שמיני נזיר

נטו.

עין משפט גר מצוה

יג א מ"י פ"ב מהל' עבודת סוכים ה"י קמן ללחן לא מו"ש יו"ד ק"י קפב סעי' ה: יד ב ג טו"ע שם סעי' ג:
יד ב טו"ע א"ח ס"י כ"ג סעי' ז בהג"ה וסי' לו סעי' ג:

פ' הרא"ש

ה"ו לוקה משום לא ילבש וכו' דייקן דקרא מייתי אלמא לוקה מדאורייתא: הרי כבר נאמר בספייה דקרא כי תועבה היא הלכך ליכא לפרושי רישיה דקרא הכי דבעה"ל ליכא תועבה אלא ביושב בין הגושים דוגמת אשה כדי לזנות עמה: ה"ג במילתיה דר"א כן יעקב מנין שלא תצא וכו' ת"ל לא יהיה לך גבר וכו' ולא ילבש גבר שמלת אשה לא יתקן גבר בהיקוני אתהו. פי' שלא יחול ולא יפרכס ולא יעבור בית השמי ובית הערוה: [בגדיו מותר]. דייקן דמגלה כל ראשו ביום כלות נזירותו ליכא תקון אשה בהעברת בית השמי ובית הערוה. ולית הילכתא כותיה: חווינן ליה לר' יוחנן דלית ליה בית השמי ובית הערוה. וידע דבמספרי א"א לגלחן כיכ סמוך לבשר: ההוא אחתיב בגדו. מלקות: איגלאי בית השמי. כהפשיטוהו בגדיו להלקותו: דמן חבראי הוא. וידע דאסור להעביר בית השמי: בעא מניה רב מר' חייא מהו לגלח. אין לפ' בדמספריס בעא מניה דייקן דא"ל ר' חייא אסור התיב אמר רב לעיל דמותר להקל במספריס כעין תער ולא מתהברא ליימו דפליג אר' חייא רביה. אלא מהו לגלח בתער: א"ל ר' חייא אסור. והא קא גידל. ותי' מאי פרוך לגלחיה במספריס דר' חייא לא אסר אלא בתער. ופ"ת והא קא גידל ומצערי ליה והואיל וסופו ליגדל ולעצור אף כשמגלחו אין זה תיקון לגוי אלא להצילו מן העצור. בבול יש לו ואינו גדל כ"כ שיגיע לידו צער: מהו לחון. להתחבך כדי להשייר שער בית הערוה. א"ל אסור: בבגדו מאי א"ל מותר דבעה"ל שהוא מחבך בגדיו להשייר ליכא תיקון אשה: איכא דאמר בתפלה בבגדו מאי. שהוא מתפלל מהו לחבך בבגדו בית השמי ובית הערוה: א"ל אסור ולית הילכתא כותיה:

איכא דאמרי א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה לוקה משום לא יהיה בלי כו' מיתביי העברת שער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים. ולא מלי לשנויי דרבי יוחנן נמי מדברי סופרים קאמר דנסיב ליה לטעמיה מקרא:

הוא דאמר כי האי תנא. והו' מני לשנויי כחדיך דרבייתא ללוקה אלף ניחא ליה לאיתויי תנא דרביש ליה מקרא דההיא דרבייתא איכא למידחי ללוקה מדרבנן קאמר: לא יהיה כלי גבר על אשה. וצסיפיה דקרא נמי² כתיב ולא ילבש גבר שמלת אשה שלא³ ילבש איש שמלת אשה כפשיטיה דקרא הא לא מצינ דקרא נמי² כתיב ולא ילבש גבר שמלת אשה שלא³ ילבש איש שמלת אשה וכו' חדיך דרבייתא קרא דהא כתיב צסיפיה תועבה היא וצבי הא וזונא ליכא תועבה: **בגזיר מותר. להעביר צית השחי וצית הערוה דקסבר אחרי שמיר מעביר כל שער ראשו לא תשיב נוי ותיקון לגבי אומה האיש להעביר צית השחי וצית הערוה: ולית הילכתא כותיה. דאסור אף למיר: **חזינא** דרבי יוחנן דר"ה פירוש שער צית השחי [והוא] גופיה ממייב דהעברתו ומדללא משני במספריס⁵ סקלנייה ללכלל הפמות מדברי סופריס אסור לרבי יוחנן אף במספריס:**

ההוא גברא דאיתחייב בגידא קמיה דר' אמי. נמייב מלקות: איגלאי צית השחי וצמיה דלא מגלח אמר להון רבי אמר שצקוה דין מן חזריא הוא. משמע נמי הכה דמדרבנן נמי⁵ אסור אף במספריס צצית השחי וצצית הערוה אכל לשאר האיברים לא מצינו אסור (זה הלשון) לזו הגירסא וזהלכות גדולות וזהלכות נזיר א' אמר⁶ רב מיקל אדם כל גופו צתער מיתביי המעביר צית השחי וצצית הערוה הרי זה לוקה כי קאמר רב צצאר איבריס ומי' שרי והטיני⁷ העצרת שער אינו מדברי מורה

אלא מדברי סופריס ואומר ר"י דפריך משום דרבייתא קמי סתמא דהעברת⁸ שער דמשמע בכל מקום צין צצאר איבריס צין צצית השחי וצצית הערוה אלמא שאר איבריס נמי אסור ומשני אלף כי קאמר רב צצאר איבריס ומדקאמר אלף משמע דהכי פירושו לעולם מיירי אף צצער צית השחי וצצית הערוה ודקאמר רב היינו במספריס כעין מער: **אמר** רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה מלי לוקה דקאמר ר' יוחנן מדרבנן וכן לוקה דרבייתא היינו מדרבנן וכפי גירסת הלכות גדולות משמע דלפי' צצאר איבריס אסור להעביר שיער⁹ וזהלכה פסוקה דרב יהודאי צצלכות נדה מכתה ה"ר יוסף טוב עלם יש כמו צצלכות שלטו¹⁰ אף דגורס צצמקנא כי קאמר רב צצמספריס ולא גרסינן אלף ומשמע דה"פ רב אמר מיקל אדם כל גופו צתער שער צצאר איבריס כדאוקמינן לה וצתער דקאמר דענין קא אכל צתער מלף ומשני עובר מדברי סופריס דקתמי צצרייתא והאי דעבי רב מרבי חייא מנהו לגלח צצמספריס קמזבתי ליה והשיב לו דאף צצמספריס אסור מדקאמר ליה והא קא גידל כלומר ומצערו ואי שרי צצמספריס יטלנו צצמספריס ורב נמי דרבי כל גופו צצמספריס כעין מער היינו צצאר איבריס אכל צצית השחי וצצית הערוה אסור צצמספריס [ושמא] אף על גב דלא כתוב [צצמספריס] אלף מ"מ הוי פירושו כאלו גרסינן אלף והרצה יש צצה"ס כזה וחזר להעמיד דברי רב צצית השחי כו': **בעי** מיניה רב מרבי חייא מהו צצצא. פי' צצית השחי וצצית הערוה: אמר ליה אסור. לפי גירסת הספריס שלנו הצעיה צתער ממש ואסור לו מער ומספריס שרי ולפירוש [הלכות גדולות]¹¹ הצעיה צצמספריס ואסור לו אף צצמספריס וכן נראה מדקאמר והא קא גידל ומלי קושיא יטלנו צצמספריס: **והא** קא גדי¹². והואיל וסופו ליגדל ולצער אותו אף כשיגלחנו אין זה קרוי מיקון ונוי שאינו מגלח אלף לינלל מצערא: **גבר** יש א'ו. שאינו גל והוכן צשיער הראש וליכא צערא¹³ (הכי גרסינן)¹⁴ משמע כשאין אדם מתכוין לנוי אלף לינלל¹⁴ דלית ציה ממש כלי גבר ואסין המסתכל צצמראה כדי שלא יחולו צצמנו שרי וכן אומר הרי"ף שרבו הרי"ף שמואל מצאורי"ה היה מסתפר צצמראה: **מהו** לחון ולתחבך. כדי להשייר שער צצית השחי וצצית הערוה אמר¹⁵ ליה אסור ולית הילכתא כותיה: